

BLØDSBAND

JO NESBØ

BLØDSBAND

ÖVERSÄTTNING AV PER OLAISEN

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Av Jo Nesbø har tidigare utgivits:

I Harry Hole-serien:

Fladdermusmannen 2000

Kackerlackorna 2007

Rödhake 2002

Nemesis 2004

Djävulsstjärnan 2004

Frälsaren 2006

Snömannen 2008

Pansarhjärta 2010

Gengångare 2011

Polis 2013

Törst 2017

Kniv 2019

Blodmåne 2023

Fristående böcker:

Huvudjägarna 2010

Sonen 2014

Blod på snö 2015

Midnattssol 2015

Macbeth 2018

Kungariket 2020

Svartsjukemannen och andra berättelser 2021

Råttön och andra berättelser 2021

Natthuset 2024

www.albertbonniersforlag.se

ISBN 978-91-0-018563-3

ORIGINALET TITEL Kongen av Os

COPYRIGHT © Jo Nesbø, 2024

Published by agreement with Salomonsson Agency

ÖVERSÄTTNING Per Olaisen

OMSLAG Marcell Bandicksson

TRYCK ScandBook, EU 2024

I

Alla har en svag punkt. Pappa inpräntade det i mig när han lärde mig boxas. Jag var mindre än de andra pojkarna, men han visade mig att till och med den mest skräckinjagande motståndaren har ett hål i försvaret, ett ställe som inte är täckt, ett misstag de är dömda att upprepa. Han lärde mig också att det inte räcker med att bara hitta den punkten, man måste dessutom ha ett tillräckligt kallt hjärta för att utnyttja den utan att tveka. Och där hade du min svaga punkt. Ett hjärta som blödde för sådana som mig själv, som kände igen all svaghet som min egen. Men jag lärde mig, och mitt hjärta kallnade. Ja, man kan väl säga att hjärtat nu är en iskall, stendöd vulkan som hade sitt sista och slutliga utbrott för åtta år sedan. Och det var kallt då också. I alla fall så kallt att jag redan då var en mördare.

Det var det jag tänkte när jag stod på trappan till en villa med garage och trädgård med äppelträd i höstfärger i Kjelsås i Oslo. Att jag är en mördare.

Det var lördag kväll, klockan var nästan åtta och jag hade precis tryckt tummen mot ringklockan. Strax nedanför fanns ett hjärtformat stycke keramik där det stod att här bor familjen Halden, plus en smiley.

Jag vet inte om jag tänkte det där med mördare för att jag redan hade dåligt samvete, eller om det var för att försäkra mig

om att detta var något jag kunde klara av, att jag hade gjort värre saker tidigare.

Hjärtat slog snabbare när jag hörde steg innanför. Lugn nu. Skitsamma, bara få det gjort.

Dörren öppnades.

”Ja?”

Mannen var lång, mycket längre än mina 1,75. Smal, nästan tunn. Grått hår, ungt ansikte. 41 år, jag hade kollat. Bakom honom i hallen såg jag två små overaller på krokar, och skor som tillhörde både små och stora i småbarnsfamiljens typiskt organiserade kaos. De hade enligt lagfarten jag hittat på nätet ägt huset i fyra år. Jag antog att Bent Haldens fru velat ha det eftersom de behövde mer plats när nummer två var på väg, det var i alla fall så jag tolkade hennes Insta. Medan han alltid hade önskat sig något lite längre upp på sluttningen eftersom det inte var så långt till joggingspår och skidterräng. Hans namn dök upp på deltagarlistor för diverse lokala skid- och orienteringslopp vid Googlesökningen. Men den senaste träffen var några år gammal, så det hade blivit mycket mindre tid till att träna än han hade tänkt. Delvis för att två kids är mer än dubbelt så många som ett, men mest för att företaget han startat med kollegan Jon Fuhr krävt mer – inte mindre – jobb än innan de blev sina egna arbetsgivare. Antog jag, men jag trodde inte att jag hade så fel. Företaget hette GeoData och hade fått uppdraget att kartlägga de geologiska förhållandena runt Toddetunneln i samband med en omdragning av vägen som just nu gick genom Os, och hade gjort det så länge någon kunde minnas, långt innan den klassades som riksväg år 1931.

Jag harklade mig. ”Roy Opgard. Vet inte om du minns mig?” Jag försökte se jovialisk ut, visa ett lätt förvirrat bondskt ansikte. Inte min specialitet, jag misstänker att jag ändå ser ut som en Roy. Lite mörk, sluten, reserverad. Som tur är för mig verkar

det vara den sorten norrmän litar på, vi tror visst att det finns en korrelation mellan genans, social fumlighet och ärlighet. Tja, jag tror likadant själv, så visst.

Bent utstötte ett långt ”aaa”, som ett mellanting mellan ”ja” och ”vet inte”.

”Jag lagade din bil när du jobbade i Os”, hjälpte jag till.

Bent piskade i luften med pekfingret. ”Naturligtvis! Och ett bra jobb gjorde du också.” Huden i pannan rynkade sig till flera rader med bekymrade v:n. ”Har inte betalningen kommit fram?”

”Jo, jo.” Jag försökte skratta till. ”Sorry, borde väl ha ringt i förväg, men det är så vi gör i bygden, vet du, kommer bara och ringer på. Men jag har varit i Polen, landade nyss och eftersom jag var i stan kom jag på att jag hade något i handskfacket som tillhör dig. Den här.”

Jag höll upp den framför honom. Jag såg att Bent mycket riktigt inte hade en aning om vad det blanka metallföremålet var. ”Hittade den efter att du fått tillbaka bilen, hade helt enkelt glömt sätta in den igen. Bilen går ju utan också, men mycket bättre med. Var har du åket?”

”Bilen? Nu? Men för all del, jag kan väl montera den där själv. Vad är det, förresten?”

”Hur hade du tänkt montera den då?”

Bent tittade på mig. Log och skakade på huvudet. ”Nej, säg det.”

”Jag har fått betalt för ett jobb jag för en gångs skull inte gjort ordentligt, och det här tar fem minuter. Var ...?”

”I garaget”, sa Bent, gled ur tofflorna, häktade av nyckeln till Audin från en krok och började dra på sig ett par gymnastiskor. ”Camilla! Jag går ner till garaget!”

Svaret kom inifrån huset någonstans. ”Sigurd ska läggas nu.”

”Om du börjar, så läser jag!”

”Har du barn?” frågade Bent över de krasande ljuden från grusvägen på väg ner mot ett stort vitmålat garage. Jag var inte förberedd på frågan och skakade bara på huvudet medan jag försökte låta bli att tänka på att hon skulle ha varit sju år nu. Inte för att jag vet om det hade blivit en flicka, men jag hade blivit alltmer övertygad om det. Jag svalde klumpen. Den blev lite mindre för varje år, men vägrade visst att försvinna helt.

”Så du har bilverkstaden i Os?” undrade han i vänlig ton.
”Eller är det *på* Os?”

”Det kvittar. Nej, den är stängd sedan länge. Men jag är utbildad bilmekaniker, så jag tar en bil ibland för skojs skull. Jag har bensinstationen som ligger bredvid.”

Vi svängde in framför garaget och Bent höll upp bilnyckeln. Garageporten öppnades automatiskt. Jag såg att den var av den mycket dyra sorten. Bent Halden hade nog valt annorlunda i dag.

”Ja, nu minns jag att han från byn som tipsade om dig sa det. Du är bror till han ... han ...”

”Carl Opgard”, sa jag.

”Ja.” Bent skrattade medan vi gick in. ”Kungen av Os.”

Jag märkte att han i samma ögonblick insåg hur nedlåtande det lät. Som om Os är ett litet skitställe där Carl sprätter omkring som en komisk kung, typ. Kungen på gödselhögen.

”Jag menade inte ... men han äger väl det mesta där, antar jag.”

”Han äger det mesta av Os Spa. Öppnar du bilen?”

”Jo, men då är man väl kung i Os?”

Jag satte mig i förarsätet, och Bent gled in på passagerarsätet. Jag tog fram en skruvmejsel, vickade av panelen under ratten och började skruva. Bent tittade på med låtsat intresse.

”Hur är det”, sa jag medan jag flyttade på kablarna. ”Jag ser

i den preliminära rapporten att ni anser att berget vid Todde ser okej ut.”

”Det stämmer.”

”Jaha. Hur säkra är ni?”

”Ganska säkra.”

”Man kan vara det med berg man inte ser?”

”Ganska. Men det är klart, det finns alltid en viss osäkerhet i hur den seismiska datan ska tolkas.”

”Och det är det ni – eller rättare sagt du – tolkar och lägger fram som slutsats, eller hur?”

”Jo, på sätt och vis. Tillsammans med min partner.”

”Jon Fuhr.”

”Jon, ja. Vi är chefsgeologerna.”

”Du äger sextio procent, han fyrtio, så vad gör ni om ni är oense?”

”Oj, du vet mycket om oss. Hur ...”

”Det är bara att kolla i företagsregistret i Brønnøysund. Vet du, jag skulle nyss kolla bokföringen hos ett amerikanskt företag som gör bergochdalbanor. Men det var fan inte lätt. Då slog det mig hur självklart det är med transparens här i Norge. Vi är en nation så full av tillit att en amerikan säkert skulle säga att det gränsar till naivitet. Men vi litar på varandra just för att vi ser allt. Det är som i byn. I Os vet alla allt om alla. Nästan. Det är inte så att alla tycker om varandra, men vi tar för givet att det folk säger är någorlunda sant. Så som Statens vegvesen litar på att din och Jons slutsats är sanningen.”

”Vi har ju ett gott rykte.”

”Men inte så bra ekonomi.” Jag tittade upp och log ursäktande. ”Enligt Brønnøysund alltså.”

Bent log lite mer spänt. ”Saker och ting stannade upp en aning under pandemin. Vad är det egentligen du far efter?”

Jag koncentrerade mig på arbetet igen: ”Jag undrar hur säker

du är på att det går att borra en tunnel med den budget som beslutet att lägga om riksvägen vilar på. På en skala från ett till tio, till exempel.”

”Tja”, sa Bent. ”Åtta, kanske. Nio, om vi säger att det inte får bli mer än dubbelt så dyrt.”

”Varför inte tio?”

Han svarade inte, tittade bara på mig.

Jag höll upp skruvmejseln. ”Vad krävs för att du skulle ändra åsikt?”

”Vad vill du ... Roy var det, eller hur?”

Jag log. ”Förlåt, Bent. Frågan är hämtad från forskningsbaserad övertalningsteknik. Poängen är att ställa frågan och låta den andre övertyga sig själv om att du har rätt. Det är från en bok jag fick av min bror, han sysslar med sådant.”

”Övertalning?”

”Ja. Säljer in projekt och så. Han är duktig på det.”

”Så du är här för att ... sälja något till mig?”

”Ja, det kan man säga. Men jag ska skippa säljsnacket.”

”Jaha?”

”Ja. Och övertala dig på det gamla sättet i stället. Jag ger dig och din partner tolv miljoner kronor om det står i den där rapporten till vägverket att tunneln inte bör byggas.”

Det blev tyst.

”Försöker du muta mig?” frågade Bent.

Jag nickade. ”Ja. Det låter ju inte så bra, men det är nog rätt ord.”

Bent flinade misstroget. ”Och vad i all världen får dig att tro att det går?”

”För det första för att du använder presens.”

”Va?”

”Hade du uteslutit tanken hade du sagt ’Vad får dig att tro att det HADE gått?’ Det står om sådant i den där boken, att

vårt ordval avslöjar det vi tänker, ofta innan vi själva förstår att vi tänker det.”

Bent fnyste. ”Och för det andra?”

”Va?”

”Du sa ’för det första’.”

”Åh ja!” Jag öppnade handskfacket, tog ut registreringsbeviset och höll upp det. ”Jag tittade på det när jag reparerade bilen. Står här att du inte äger bilen. Förstår att den är leasad på företaget. Leasing är inte så ekonomiskt, det vet du väl?”

”Och?”

”Det låg tre obetalade böter där också, som gått över tiden. Det säger mig bara en enda sak. Att du och ditt företag har ett cashflowproblem, Bent.”

”Och därför tror du att jag kan mutas? Lyssna nu, Roy. Jag skulle hellre sätta företaget i konkurs än att göra något brottsligt.”

Han hade höjt rösten, men jag tvivlade på att han var så moraliskt indignerad som han låtsades. Jag vaggade med huvudet, som om jag funderade. ”Tja, hur brottsligt är det egentligen? Ingen vet exakt vad som finns inuti det där berget. Kan vara vatten. Kanske bara är snack. Åtta av tio, det innebär att det är tjugo procents risk att den preliminära rapporten har fel. Ganska mycket, eller hur? Det handlar bara om att se det ur en lite annan vinkel, att det finns andra tolkningar av datan. Eller hur?”

Bent svarade inte.

”Jo, du kan sätta ditt företag i konkurs, men inte din familj där uppe.” Jag nickade mot villan. Och såg på ryckningen i hans ena öga att jag hade funnit den. Hans svaga punkt. Familjen. Vilket var min svaga punkt. Men jag svalde bubblan av medkänsla, höll hjärtat kallt.

”Jag kollade i lagfartsarkivet”, sa jag. ”Kåken är belånad

över skorstenen. Samma med din partner Jons hus. Ni var kanske tvungna att satsa lite extra när ni startade företaget.”

Bent rörde inte på huvudet, men det såg ut som att han nickade med blicken.

”Och så kom alltså pandemin.” Jag suckade. ”Okej, fördelen är ju att det inte blir så svårt för dig att övertala Jon att gå med på det.”

Bents ögon utvidgades. ”Du är galen. Jon är ...”

”... tidigare dömd för förskingring”, avbröt jag. ”Och miss-handel.”

Bents mun frös fast i öppet läge.

”Domar är också offentliga”, förklarade jag. ”Har han inte berättat för dig? Det var i och för sig småpengar när han var student och jobbade i en bar, men han fick ett halvår villkorligt. Så han har det i sig. Det var därför jag gick till dig, Bent. Så kan du ta det med honom. Ska väl inte vara så svårt.”

Bent svalde. Böjde på nacken och tittade ner i golvet. Såg allmänt resignerad ut, skulle jag säga. Men jag kom ihåg det pappa brukade säga när han berättade för Carl och mig hur man red in vildhästar i Amerika. Att den lömskaste tidpunkten var när hästen verkade ha gett sig och stod helt stilla. Då måste du se upp, för då kunde du vara säker på att det kom ett utbrott till.

”Jag kan sätta företaget i konkurs och få jobb som geolog var som helst redan i morgon”, sa Bent plötsligt och med vass röst. ”Med bättre lön än den jag har i dag.”

Han hade rätt, jag visste det. Men jag visste också att det inte var lönen som drev honom. Det var att skapa något själv, vara sin egen herre. När han sa att jag var den som hade bil-verkstan var det med nöd och näppe jag lyckades låta bli att rätta det till att jag ägde den. Jag hade till och med sagt att jag hade bensinstationen, inte att jag ägde den. Eftersom det

låter så pompöst och skrytsamt. Jag mindes att Mari, Carls ungdomskärlek, frågade mig varför vi var så olika, varför jag inte skröt som han. Jag svarade att det väl var för att jag tyckte jag var mig själv nog. Vilket naturligtvis var en lögn. För jag var inte mig själv nog, har aldrig varit det. Inuti mig, i mitt huvud, är jag en jävla arrendator och husbonde. En ordblind, socialt lomhörd enstöring utan annan utbildning eller bildning än den jag kämpat mig till på egen hand i en liten fjällbygd. Med en bror som hade allt jag inte hade. Lätt i skolan, lätt med tjejerna, lätt med folk över huvud taget. Carl behövde aldrig någon försäljarhandbok för att förstå vilka knappar man måste trycka på, han *var* handboken.

”Tillit är bra”, sa jag och klickade panelen under ratten på plats igen. ”Det är det bästa vi har i Norge, mer värt än olja. Jo, myndigheterna kommer att lita på din rapport. Precis som de litade på väderrapporten som sa att det var så och så många dagar med dimma i Hurum och beslutade att lägga huvudflygplatsen i Gardermoen i stället. Minns du? Det var 1994. Många inom näringslivet hade intresse av att det blev Gardermoen. Så började den där ingenjören – Wiborg – bråka, ansåg att mätningarna var fel. Men två dagar innan han skulle lägga fram sina mätningar för Stortinget, dog han. Självmord, sa de. Trots att ingen kunde förklara hur han ensam och naken kunde kasta sig genom flerglasfönstret i hotellrummet på fjärde våningen.”

Bent bara blinkade. Jag tyckte synd om snubben, naturligtvis gjorde jag det. Så som jag på sätt och vis tyckt synd om de som började bråka när det var dans i Årtun och Carl flörtade med deras tjejer. De var ju svartsjuka, inget konstigt med det. Och de kom i regel utifrån och kunde ju inte veta att Carl hade en storebror – som i och för sig var mindre än honom – som snart skulle slå ner dem. Ordentligt. Jag hade inte tyckt om det då,

jag tyckte inte om det nu. Det var bara sådana saker som måste göras. För familjen.

Bent släppte ut luft ur lungorna, stirrade ut genom vindrutan, på garageporten. Jo, han var instängd, han såg väl det. Det där med död och lemlästning var naturligtvis inte aktuellt, det var bara för att ge honom ett extra argument i diskussionen han skulle ha med sig själv i kväll. Så att han kunde säga att detta inte handlade om girighet, nej då, utan om att vara mån om hälsan. Var han klar? Var mitt jobb färdigt här? Jag hoppades innerligt det. Jag orkade nämligen inte spela ut mitt sista kort. Att liksom sådär i förbifarten säga fruns och de två ungarnas namn och vilken förskola och skola de gick på.

Dessutom, drar du in familjen i det, vet man aldrig vad som kan hända.

Jag höll upp metalltingesten. ”Oj”, sa jag. ”Jag glömde visst att sätta in den här i dag också.”